

Класация на MoitePari.bg на взаимните фондове на българския пазар за 2020 година

Отминалата 2020 г. беше меко казано предизвикателна. Наближаваща икономическа криза беше силно катализирана от нещо ново, чиито мащаби и ефекти бяха съизмерими с едни от най-дълбоките кризи за последните 100 г. Това, което промени тотално света беше вирус, който нанесе огромни и видими поражения върху живота и здравето на хората, върху бизнеса, върху икономиките на страните. COVID-19 от сериозен здравен проблем се превърна в унищожителен икономически проблем. Станахме свидетели не само на сривове на капиталовите пазари, но и на огромни загуби на бизнеси в определени отрасли, безработица, дори фалити. Последваха мерките за ограничаване на пандемията по-известни като lockdown-и. Те от една страна спомогнаха за ограничаване на разпространението на заразата, от друга, обаче, нанесоха много тежък удар върху икономиките. Първите поели ефектите от мерките бяха транспортните и туристическите компании, развлекателния бизнес, ресторанти и питейни заведения, автомобилната индустрия, особено тежко се отразиха те върху туризма. Независимо от всичко това, както и при предходни кризи, ситуацията беше и възможност. Новите условия наложиха по-различен начин на живот и по-различен начин на извършване на обичайните бизнес дейности. Това разкри възможности за трансформиране на бизнесите и преминавайки към онлайн предлагане на техните продукти и услуги. Онлайн услугите направиха възможно извършването на редица дейности и компаниите предлагащи решения за това отбелязаха значителни ръстове – както на печалбите, така и на пазарната им капитализация. Очаквано, фармацевтичната индустрия също се радваше на добри резултати.

В тази предизвикателна обстановка портфолио мениджърите трябваше да вземат бързи решения и да предприемат действия, за да се справят с трусовете. В такива условия постигането на положителна доходност беше изключително изпитание. Макар в болшинството от случаите тази цел да не беше постигната, все пак имаше и такива, които успяха. От постигнатото от управляващите дружества през 2020 г. е видно, че положителни резултати в условия на тежка криза, са възможни. Разбира се те са значително по-ниски от средното за съответното ниво на риск, но в условия като настоящите запазване на доходността на положителна територия, е постижение.

2020-та година се оказа не особено добра за едни пазари и по-добра за други. Пазарите се движеха в различни посоки, като европейските регистрираха предимно спадове, а азиатските и САЩ – ръстове. Като европейски пазар, представянето на родните борсови индекси беше предимно негативно. 3 от 4-те индекса регистрираха понижения. Единственият индекс, приключил 2020-та година на положителна територия беше BGREIT (+6%). SOFIX регистрира понижение от 21%, BGTR30 от 3%, а BGBX40 се понижи с почти 10%. Въпреки недобрата година, случващото се на БФБ не беше само негативно. Два основни факта белязаха положително 2020-та година. Първият беше, че през годината станаха реалност 3 нови публични предлагания – на 2 технологични компании и 1

компания за дялово инвестиране. Второто положително събитие беше повишеният оборот спрямо 2019 г. Традиционно ниската ликвидност, която отблъсква потенциалните инвеститори, през 2020 г. показва потенциал за промяна и се повиши с 65 млн. лв. Повиши се и броят на сделките. Тук можем да добавим и добрият финансов резултат на БФБ, който въпреки трудната година расте с 60%.

Европейските индекси приключиха годината със спадове до около -15%, ръстовете бяха редки и скромни. Значително по-добра беше годината за азиатските пазари. След първоначалния шок в началото на годината, овладяването на пандемията и връщането към нормална работа на икономиката, доколкото може да се определи така, даде резултат. Основните азиатски индекси приключиха годината с ръстове от над 15%. Още по-изразено възстановяване демонстрираха индексите в САЩ. След турболенциите в първите месеци на 2020 г. дойде и възстановяването, което от своя страна резултира и върху индексите. Така например SP500 добави 16% към своята стойност, DJIA – 8%, а NASDAQ впечатляващите 44%.

На база постигнатите резултати през 2020 г. MoitePari.bg подготви своята годишна класация, като определи ТОП 3 от фондовете в различните рискови профили.

Класация на взаимните фондове

Понастоящем в България работят 31 управляващи дружества, които управляват повече от 120 взаимни фонда с нетни активи под управление над 1,8 млрд. лв. Фондовете са класифицирани в 5 категории според поемания риск:

Фондове на паричен пазар	Фондовете от този тип инвестират във високоликвидни активи - прехвърляеми дългови ценни книжа, инструменти на паричния пазар и в депозити в кредитни институции.
Фондове в облигации	Фондът постоянно инвестира в облигации. Фондовете в облигации също включват индексни фондове от облигации и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от облигации.
Смесени консервативни фондове	Инвестициите в акции са ограничени до 20% от активите на фонда. Смесените фондове тип "Консервативен" инвестират също в индексни фондове от облигации и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от облигации.
Смесени балансиращи фондове	Фондът инвестира в различни активи и на различни пазари, като за последните шест месеца делът на акциите в активите е средно над 20% и под 50% по данни от тримесечни отчети.
Фондове в акции	Фондът постоянно инвестира поне 50% от активите си в акции. Агресивните фондове също включват индексни фондове от акции и гарантирани продукти, свързани с пазарни индекси от акции.

Източник: www.baud.bg

Класацията на MoitePari.bg е базирана на постигнатата доходност съобразно рисковия профил на всеки фонд. При фондовете на паричен пазар и фондовете в облигации тя е едногодишна – постигнатата доходност за 2020 г. Останалите колективни схеми са класирани според постигнатата тригодишна (анюализирана) доходност. Фондовете са класирани в 5 рискови категории, като във

всяка от тях допълнително е представена информация за нивата на риск (стандартно отклонение и коефициент Шарп), които са поемали управляващите дружества, реализирайки съответната доходност.

Обръщаме внимание, че инвестирането на капиталов пазар е рисков начинание, поради което е необходимо консултиране с финансов експерт за изготвяне на стратегия за увеличаване на благосъстоянието. Припомняме и простото принципно правило – колкото е по-рискова инвестицията, толкова по-дълъг е инвестиционния хоризонт и обратно. От тази гледна точка, инвестирането в по-високорисковите фондове, например, в хоризонт 5 или 10 г. се приема за обичайно. Също така е важно да се знае, че постигнатите доходности през изминали години не са гаранция за такива и в бъдеще.

По-долу следва класация на взаимните фондове, последвано от речник на основните термини.

Класация на „ТОП 3“ български взаимни фондове по доходност за 2020-та г. според рисковия им профил

ФОНД	Доходност за 2020 г.	Доходност за 2019 г.	Доходност за 2018 г.	Стандартно отклонение (31.12.2020 г.)	SHARPE (31.12.2020 г.)	НСА (31.12.2020г.)
ФОНДОВЕ НА ПАРИЧЕН ПАЗАР						
-	-	-	-	-	-	-
ФОНДОВЕ В ОБЛИГАЦИИ						
Компас Евростабилност	3,0%	4,2%	-0,1%	3,01%	0,98	€ 5 811 168
Експат Глобални Облигации	2,7%	6,2%	-3,7%	8,55%	0,31	9 394 448 лв.
ЦКБ Гарант	2,3%	2,9%	1,2%	1,43%	1,61	2 539 631 лв.

ФОНД	Доходност за последните 3 г. (анюализирана)	Доходност за 2020 г.	Доходност за 2019 г.	Доходност за 2018 г.	Стандартно отклонение (2018-2020 г., анюализирано)	SHARPE (2018-2020 г.)	НСА (31.12.2020 г.)
СМЕСЕНИ КОНСЕРВАТИВНИ ФОНДОВЕ							
Капман Фикс	3,8%	4,0%	3,7%	3,7%	1,92%	1,96	12 744 304 лв.
Капман С-БОНДС	3,1%	2,6%	3,4%	3,4%	2,36%	1,33	3 592 135 лв.
ЕЛАНА Еврофонд	2,1%	2,8%	4,6%	-1,0%	1,96%	1,07	€ 6 187 072
СМЕСЕНИ БАЛАНСИРАНИ ФОНДОВЕ							
Конкорд Фонд-1 Акции и Облигации	3,3%	0,1%	4,5%	4,7%	3,92%	0,84	25 991 935 лв.
Селект Баланс	3,2%	1,5%	4,1%	3,9%	4,35%	0,74	38 192 012 лв.
Стратегия Престиж	2,9%	0,7%	5,0%	3,4%	4,75%	0,61	29 156 596 лв.
ФОНДОВЕ В АКЦИИ							
Компас Глобъл Трендс	10,2%	18,9%	16,3%	-4,5%	16,91%	0,60	1 396 555 лв.
Конкорд Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	8,8%	16,8%	8,9%	0,6%	9,80%	0,90	794 746 лв.
ОББ Глобал Фарм Инвест	8,2%	3,0%	18,5%	3,9%	17,13%	0,48	14 179 525 лв.

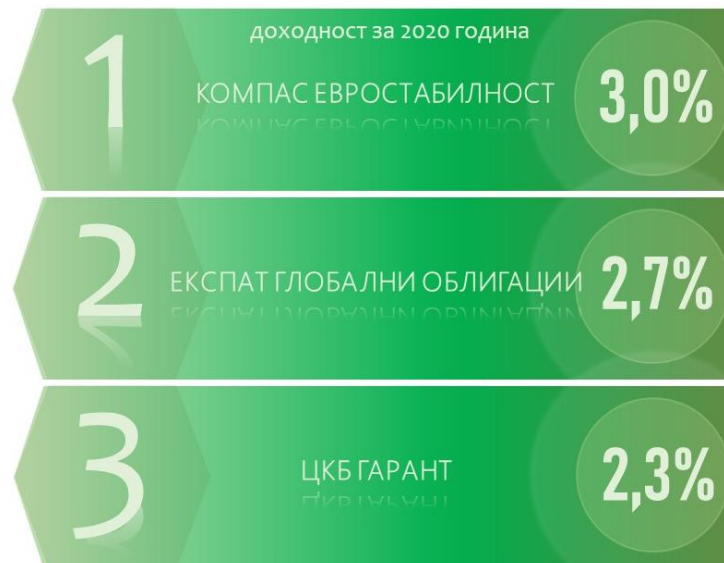
ФОНДОВЕ НА ПАРИЧЕН ПАЗАР

Фондовете на паричен пазар не са включени в класацията за 2020 г. Към момента на подготовката на класацията, фондовете класифицирани като фондове на паричен пазар са преобразувани в друг рисков профил. Трансформацията е в резултат на влизането в сила на Регламент (ЕС) 2017/1131 на Европейския парламент относно фондовете на паричен пазар, налагащ им по-високи изисквания към инвестициите и допълнителни ограничения, свързани с управлението им. Комбинацията от инвестиционни ограничения и липсата на достатъчно доходносни инструменти, отговарящи на този рисков профил, наложи управляващите дружества да прекратят или преобразуват фондовете на паричен пазар в други.

ФОНДОВЕ В ОБЛИГАЦИИ

Разразилата се криза през 2020 г. даде своето отражение и постигната годишна доходност остана доста далеч от постигнатата през 2019 г. Максималната постигната възвращаемост достигна 3%, което е повече от двойно по-малко в сравнение с година по-рано.

Трите фонда, постигнали най-добра доходност през 2020 г. са:

Постигнатата максимална доходност беше реализирана при стандартно отклонение в размер на 3,01%. Възвръщаемостта на база поет риск, измерена чрез коефициента на Шарп е над 1 само при класирания се на трето място (1,61). При фондовете на първо и второ място той е съответно 0,98 и 0,31. При тях, постиганата доходност не е обоснована от нивото на поет риск.

Поemanето на повече риск и оценката му в краткосрочен план невинаги може да даде ясна представа дали дадената инвестиция се управлява добре и рискът, който се поема, дава ли очакваните резултати. Поради тази причина, с нарастването на поемания риск, в класацията смесените консервативни, смесените балансиран и фондовете в акции бяха класирани по 3-годишна (анюализирана) доходност.

СМЕСЕНИ КОНСЕРВАТИВНИ ФОНДОВЕ

Постигнатата 3-годишна доходност не успя да надвиши 4%. 2020-та година се оказа годината в този период, която предопредели по-ниския краен резултат. Доходностите бяха в границата 3 – 4%, докато през предходните 2 години те бяха с пункт по-високи.

Трите най-добре представили се фонда са:

Поради ограничението инвестициите в акции да не съставляват повече от 20% от активите на фонда, тези схеми са с умерено до ниско ниво на риск. Постигнатата доходност от тази гледна точка може да бъде приета също като умерена.

Постигнатите резултати са при максимално стандартно отклонение (3-годишно, анюализирано) от 2,36%. Това рефлектира върху коефициента на Шарп, който при този фонд (класираният на второ място) е 1,33. Класираният на първо място в класацията постига своята доходност при обосновано ниво на риск, като коефициентът на Шарп при него е 1,96. При третия в класацията поетото ниво на риск също е обосновано и Шарп при него също е над единица (1,07).

СМЕСЕНИ БАЛАНСИРАНИ ФОНДОВЕ

В този рисков профил постигнатите резултати за последните 3 години са много близки до тези на консервативните схеми. Максималната 3-годишна доходност достигна малко над 3%. Основна пречка за по-изразителна доходност беше недобрата 2020-та година и за трите фонда, оглавили класацията. Значително по-успешни бяха 2018-та и 2019-та година, в резултат на което най-добре представилите се фондове в този рисков профил успяват да задържат своите позиции в класацията.

Най-добре представилите се фондове в този рисков профил бяха:

В този рисков профил постигнатите резултати са постигнати при 3-годишно анюализирано стандартно отклонение в границите от 4 до 5%. Това съвсем закономерно рефлектира и върху възвращаемостта на база единица поет риск, измерена чрез коефициента на Шарп. Той и при трите фонда е под 1, като най-високата му стойност е 0,84 (при фонда класиран на първо място). От тук следва и заключението, че поетият риск в инвестиционните стратегии в този 3-годишен период не е бил напълно обоснован и постигнатата доходност не го е компенсирала.

ФОНДОВЕ В АКЦИИ

При рисковите фондове максималната постигната тригодишна доходност достигна 10%. За призьорите в класацията отминалата 2020-та година се оказа успешна. Това, в комбинация с успешната 2019-та година позволи да се задържи размер на доходността значително по-висока в

сравнение с останалите рискови профили. Единствено слабите резултати през 2018-та година не позволиха средната доходност за 3-годишния период да е още по-висока.

Най-добре представилите се фондове в този рисков профил бяха:

Нивото на поет риск за постигане на тази доходност (3-годишно, анюализирано стандартно отклонение) се намира в границата от почти 10% до 17%. И тази година в класацията, най-добре представилите се фондове не успяват да постигнат своите резултати при риск по-нисък от доходността. Този начин на управление намира израз и в ниски нива на коефициента на Шарп. Отново тази година максималната му стойност е 0,9, а минимална – 0,5. Всичко това сочи, че за разглеждания 3-годишен период агресивно управляваните фондове са постигнали ниска възвращаемост на база допълнително поет риск.

РЕЧНИК:

НСА - Нетната стойност на активите е разликата между пазарната стойност на активите в портфейла на фонда и задълженията му по баланс.

Стандартно отклонение – Измерител на нивото на риск. Отразява колебанието в нетната стойност на активите на 1 дял, респ. на доходността на един фонд за период от 1 година. 3-годишното стандартно отклонение е изчислено на база седмичното изменение на стойността на 1 дял за период от 3 г. и анюализирано след това. По-високото стандартното отклонение показва по-рисково управление на фонда.

SHARPE (Коефициент на Шарп) – Измерва нивото на възвращаемост на всяка допълнителна единица поет риск. По-високите стойности на показателя показват, че доходността е постигната при по-ниски нива на риск. За нуждите на анализа той е изчислен на база анюализирани дневни стойности на индекс EONIA за периода 01.01.2020 – 31.12.2020 г. както и на анюализирани дневни стойности на индекс EONIA за периода 01.01.2018 – 31.12.2020 г. Когато стойността на индекс EONIA за посочените периоди е отрицателна, тя се приема за равна на 0.

Анюализация – Превръщане на стойност, изчислена за период по-голям от 1 г., в годишна стойност
EONIA (Euro OverNight Index Average) – Еднодневен междубанков лихвен процент за Еврозоната

ЗАБЕЛЕЖКИ:

- * Предложеното сравнение и анализ на фондовете е само за лична информация. Представената информация не бива да се счита, като предложение за инвестиране или съвет за такова.
- * Посочените доходности са минали и нямат отношение към бъдещите резултати от дейността на фондовете.
- * Доходността от инвестицията не е гарантирана и е такава, каквото се постигне, когато инвеститорът продаде своите дялове/акции.
- * Инвестицията във фонд не се гарантира по никакъв начин, както от управляващото дружество, така и от Гаранционен фонд или от законодателството в страната.
- * Инвестирането в колективна схема е риск за инвеститора. Печалбите не са гарантирани и съществува възможност той да не възстанови в пълен размер вложената сума.